Eben-Haëzer
Opheusden

Anti-Pestprotocol

Inhoud

1 Algemeen 3
2 Basisprincipes 3
3 Stappenplan 4
3.1 Melding van de pestsituatie 4
3.2 Informeren van de ouders van de gepeste leerling 4
3.3 Een gesprek met de gepeste leerling 4
3.4 Bijeenkomst met een groep buddies 4
3.5 Bespreek in breder verband 5
3.6 Evaluatie na één week 5
3.7 Volgen 5

1 Algemeen

De Anti-Pestaanpak binnen de Eben-Haëzerschool te Opheusden is voor een groot deel geënt op de No-Blame benadering van pestgedrag. De No Blame aanpak heeft niet tot doel de feiten in vraag te stellen. Ook wordt de pester niet beschuldigd of gestraft. De groep krijgt de verantwoordelijkheid een aantal voorstellen te doen om het negatieve gevoel bij de gepeste leerling weg te nemen of te verminderen.
Vanuit de schoolvisie op Sociale Veiligheid is het straffen van overtredingen een element binnen het pedagogisch handelen (zie hoofdstuk 3.6). Straffen staat niet op de voorgrond bij het aanpakken van pestgedrag, maar kan bij voortzetting van het pestgedrag wel een rol krijgen, op dezelfde manier als dit kan worden ingezet bij andere vormen van overtreding.
Bij de bestrijden van pesten werken leerkracht en sociale veiligheidscoördinator nauw samen. De leerkracht is de eerstverantwoordelijke voor de uitvoering. De sociale veiligheidscoördinator geeft adviezen, biedt steun en bewaakt of de processen volgens de gemaakte afspraken verlopen.

2 Basisprincipes

We gaan uit van de volgende basisprincipes:
- Het pesten moet stoppen
- Iedereen is verantwoordelijk

Uitgangspunt is dat de hele groep verantwoordelijk is voor het (stoppen van) pestgedrag.

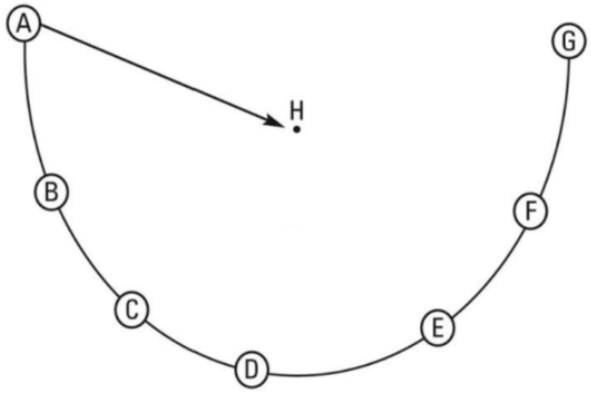

A. **Leerlingen die pesten.** Deze leerlingen willen pesten, het pesten starten en een leidersrol spelen.
B. **Volgers of handlangers.** Deze leerlingen staan positief tegenover het pesten en nemen er actief aan deel, maar initiëren het meestal niet en spelen geen hoofdrol.
C. **Supporters of passieve pestkoppen.** Deze leerlingen steunen het pesten actief en openlijk, bijvoorbeeld door te lachen of door de situatie onder de aandacht te brengen, maar doen daar niet aan mee.
D. **Passieve supporters of mogelijke pestkoppen.** Deze leerlingen vinden het pesten niet leuk, maar vertonen geen uiterlijke tekenen van steun.
E. **Niet-betrokken toeschouwers.** Deze leerlingen bemoeien zich er niet mee en nemen geen standpunt in, en nemen ook niet actief deel in welke richting dan ook. (Ze zouden kunnen denken of zeggen: 'Dat zijn mijn zaken niet', of 'Laten we kijken wat er gebeurt.')
F. **Mogelijke verdedigers.** Deze leerlingen hebben een hekel aan het pesten en denken dat ze de leerling die gepest wordt moeten helpen, maar doen niets.
G. **Verdedigers**. Ze hebben een hekel aan het pesten en helpen of proberen de leerling die gepest wordt te helpen.
H. **Gepeste**. De leerling die gepest wordt.

3 Stappenplan

We werken volgens de volgende stappen:

3.1 Melding van de pestsituatie

De pestsituatie wordt gemeld bij de eigen leerkracht, bij de sociale veiligheidscoördinator of bij een ander personeelslid van de school (bijvoorbeeld een pleinwacht). De informatie wordt zo snel mogelijk gedeeld met de eigen leerkracht en de sociale veiligheidscoördinator. Gedurende het traject is er een nauwe samenwerking tussen de eigen leerkracht en de sociale veiligheidscoördinator. Onderling wordt afgestemd wie welke taken uitvoert. Na uitvoering van de taken wordt de ander geïnformeerd.

3.2 Informeren van de ouders van de gepeste leerling

Vertel wat je hebt gehoord, of – als de ouders de pestsituatie hebben gemeld – welke stappen je gaat ondernemen. Spreek af hoe je contact houdt met de ouders.

3.3 Een gesprek met de gepeste leerling

Vraag de gepeste leerling welke leerlingen op welke manier bij het pesten betrokken zijn. Breng in beeld welke rol de verschillende leerlingen binnen de groep spelen m.b.t. de pestsituatie (zie hoofdstuk 2).
Als het kind ertoe in staat is: Ga na wat de beleving van de gepeste leerling is: wat gebeurt er intern, in het hoofd, van deze leerling. Wat is het effect op hem als persoon van wat hem overkomt? Focus je op het gevoel van de leerling. Feitelijkheden zijn minder belangrijk. Vraag de leerling bijvoorbeeld als 'huiswerkopdracht' tot uitdrukking te brengen hoe hij zich voelt (opstel, tekening, gedicht). En vraag of je dit product met andere leerlingen mag bespreken.
Bij sommige leerlingen kan het gesprek te confronterend zijn en moet afgegaan worden op de informatie die de gepeste leerling aan de ouders heeft verteld.

3.4 Bijeenkomst met een groep buddies

Organiseer een gesprek met betrokken leerlingen (bij voorkeur 6 tot 8 leerlingen) *zonder* de gepeste leerling. Het gaat zowel om de pesters en de meelopers als de vrienden en/of positief ingestelde leerlingen uit de groep. Dit groepje wordt in overleg tussen leerkracht en sociale veiligheidscoördinator samengesteld.

- Leg het probleem uit. De begeleider vertelt hoe de gepeste leerling zich voelt. De begeleider treedt niet in details en vermijdt ja/nee-discussies rond incidenten of beweerde feiten. Er wordt niet beschuldigd, noch worden er daders aangewezen. Leg de situatie op tafel zonder ook maar iemand te beschuldigen. De situatie is dat een klasgenoot zich op dit moment heel ongelukkig voelt. Vertel dat niemand (op dit moment, naar aanleiding van deze situatie) bang hoeft te zijn voor straf, represailles. Iedere beschuldiging draagt de kiem in zich voor hernieuwd intensiever en ondergronds pesten. Maak duidelijk dat er een probleem is dat moet opgelost worden.
- Vraag alle deelnemers om met ideeën te komen die er toe bijdragen dat de leerling die besproken wordt, zich gelukkiger gaat voelen.
  Dit kan er toe leiden dat de leerlingen tips hebben voor het slachtoffer. De begeleider complimenteert dit en vraagt of hij deze tips mag overbrengen aan het slachtoffer. Er vindt dus een omkering plaats: de leerlingen geven tips aan het slachtoffer en krijgen te horen 'fijn dat jullie meedenken en dat jullie op deze manier de ander helpen'.

- Vraag of er ook dingen zijn die zij zelf kunnen en willen doen om er voor te zorgen dat de ander zich prettiger voelt. Vraag om het concreet te maken: ‘Hoe ga je dat doen?’. Heb aandacht voor de ‘ik-taal’ (wees niet tevreden met algemene uitspraken).
- Laat leerlingen hun intenties opschrijven.
- Spreek af welke maatregelen genomen worden als het pesten niet stopt.
- Bedank hen voor het feit dat zij meedenken en meehelpen.

3.5 Bespreek in breder verband

- Omdat in de groep iedereen een verantwoordelijkheid heeft, wordt met de groep besproken wat bij 3.4 is afgesproken. Laat ieder groepslid nadenken over de vraag hoe hij/zij kan bijdragen aan de oplossing van het probleem.
- Als het pesten zich ook op het plein afspeelt, worden de pleinwachten geïnformeerd. Hen wordt gevraagd alert te zijn op de betreffende leerling(en) en mogelijk pestgedrag te melden bij de leerkracht.
- De ouders van de pesters worden telefonisch op de hoogte gesteld van de situatie en de afspraak die hun kind gemaakt heeft voor de komende tijd.
- De andere ouders worden globaal geïnformeerd over de situatie en over de maatregelen die in het algemeen genomen zijn. Zij worden gestimuleerd om bij hun kind na te vragen wat er speelt en hun kind te bemoedigen om hierin een positieve rol te pakken.

3.6 Evaluatie na één week

- Laat elk lid afzonderlijk vertellen over zijn bijdrage.
- Gebruik de kernvragen: hoe is het nu, is het gestopt, ben je tevreden, enz.
- Indien het slachtoffer niet helemaal tevreden is, kan de procedure herhaald worden.

3.7 Volgen

Vraag alle leerlingen die je eerder hebt gesproken, inclusief de gepeste leerling, na een week of twee, hoe de zaken nu lopen. Wat is er verbeterd? Doe hiervan verslag aan de ouders van de gepeste leerling en de meest betrokken ouders.
Blijf alert op nieuwe signalen en neem deze serieus. Voor de gepeste leerling staan nieuwe incidenten niet op zichzelf maar in het verband van de eerdere situatie.
Blijf werken aan een positief klassenklimaat (Ik ben OK-jij bent OK).

3.8 Registreren

Maak een groepsnotitie aan in ParnasSys over de ontstane pestsituatie en de afspraken die naar aanleiding daarvan zijn gemaakt.